

Силабус освітнього компоненту «Історія науки і техніки»

Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка, 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) *предметна спеціальність 014.03* Середня освіта (Історія та громадянська освіта), 032 Історія та археологія

Освітня програма: Середня освіта (Історія та громадянська освіта), Історія Середня освіта (Історія та правознавство) (мова навчання – українська)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Рік навчання: 2025-2026

Семестр: 3-4

Структурний підрозділ	Кафедра історії України, історичний факультет
Викладач:	 <p>ПІБ: Кліщинський Павло Володимирович Посада: старший викладач кафедри історії України Вчений ступінь: кандидат історичних наук klishchynskyi@kpnpu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра історії України. Профайл викладача: https://tinyurl.com/yvah8z5r</p>
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnpu.edu.ua/course/view.php?id=1027
Статус дисципліни	вибірковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	кредити ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна, заочна
Політика дисципліни	<p><u>Академічна доброчесність.</u> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnpu.edu.ua/</p> <p><u>Відвідування занять.</u> Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка»</p>

	<p>URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view</p> <p><u>Неформальна освіта</u>. Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Положенням про результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти».</p> <p>URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view</p>
Що будемо вивчати?	Закономірності розвитку науки і техніки з найдавніших часів до сьогодення; місце науки і техніки в суспільному житті та окреслення їх ролі в історичному поступі людської цивілізації, підкреслення органічного взаємозв'язку природничих, технічних та соціогуманітарних наук для усвідомлення цілісності науки як соціокультурного феномену; специфіку інтелектуальної наукової та інженерної думки, уявлення про роль особистості вченого в науково-технічному прогресі людства тощо.
Чому це треба вивчати?	Наука і техніка відіграють визначальну роль у сучасному світі. Науково-технічний прогрес визначає економічний розвиток як окремо взятого суб'єкта господарювання, так і держави в цілому, значною мірою формує сучасне суспільство, надаючи потужний вплив без винятку на всі його сфери. Історія науки і техніки показує, що більша частина розвитку відбувалася маленькими кроками. Як правило, генії, які стоять за великими кроками чи революціями в науці, змогли поєднати спостереження та ідеї, зроблені в різних галузях науки, зі станом розвитку техніки. Знання законів розвитку науки і техніки в контексті загального розвитку людства допомагають у вирішенні проблем, що виникають перед фахівцями різних спеціальностей. Це особливо важливо в сучасному світі, в якому вирішення багатьох проблем неможлива без розуміння діалектики розвитку науки і техніки. Знання, набуті студентами, впливають на виховання спеціалістів вищої кваліфікації. Вивчення історії науки і техніки сприяє формуванню цілісного наукового світогляду в розумінні закономірностей розвитку науки і техніки як унікального історико-культурного феномену.
Яких результатів можна досягнути?	Очікувані результати навчання з дисципліни: Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.
Як можна використати набуті знання та уміння?	ОК сприяє формуванню у студентів таких компетентностей: Загальних компетентностей (ЗК): Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України; Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
Зміст дисципліни	Історія науки і техніки як наука та навчальний предмет; наука і техніка Стародавнього світу і доби Античності; прогрес наукової думки в епоху Середньовіччя; наукова революція в природознавстві; наука і техніка у XVIII – XIX ст.; промислова революція; науковий та технічний прогрес першої половини XX ст.; науково-технічна революція другої половини XX ст.; наука і техніка на межі XX – XXI ст.
Методи навчання	Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, демонстрація, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель тощо).

Інформаційне забезпечення	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бесов Л. М. Історія науки і техніки: 3-є вид., переробл. і доп. Харків: НТУ «ХПІ», 2004. 382 с. 2. Бесов Л. М. Історія суспільства. 3-є вид., переробл. і доп. Харків: НТУ «ХПІ», 2010 276 с. 3. Кліщинський П.В. Історія науки і техніки: навчально-методичний комплекс. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. 128 с. 4. Михайличенко О. В. Історія науки і техніки: навч. посіб. Суми : СумДПУ, 2013. 346 с. 5. Лебедев І.К., Ігнатова Л.Р., Махінько А.І. Історія науки і техніки: навчальний посібник для студентів. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2021. 128 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Захарків М. Р. Перегляд та узагальнення основних концепцій інформаційного суспільства // Гілея: науковий вісник. Вип. 48. 2011. С. 305–308. (Режим електронного доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2011_48/Gileya48/F7_doc.pdf). 2. Зеркалов Д.В. НТУУ "КПІ". Минуле і сьогодення [Електронний ресурс]: монографія. Київ: Основа, 2012. (Режим електронного доступу: http://www.zerkalov.kiev.ua/sites/default/files/ntuu_kpi_minule_i_sogodennya_monografiya.pdf). 3. Історія формування та визначальні тенденції в розвитку освіти, науки, техніки як фундаментальних основ життя українського народу// Історія України. (Соціально-політичні аспекти). Навч. посіб. / Заг. ред. Б. П. Ковальського. Ч. IV. Київ, 2007.. 4. Історія науки і техніки України / [Дещинський та ін.]; за наук. ред. Л.С.Дещинського. Львів: Растр-7, 2011. 5. Мудрук О. С. Особливості досліджень у царині історії науки і техніки // Дослідження з історії техніки. Вип. 7. 2005. С. 3-21. 6. Огурцов А. П. Історія світової науки і техніки : навч. посіб. 2-е вид., перероблене / А. П. Огурцов, Л. М. Мамаєв, В. В. Заліщук, С. Х. Авраменко, В. А. Зінченко. Київ, 2000. 664 с. 7. Онопрієнко В. І., Ткаченко В. Історія української науки: курс лекцій. Київ: Варта, 2010. 652 с. 8. Пилипчук О. Я. Історія науки та освіти в Україні (найдавніші часи – перша третина ХХ ст.): навч. посіб. з українознавства [та ін.]; Академія наук Вищої школи України. Сектор історії та методології освіти, науки і техніки. Київ: ТОВ «Міжнародна фінансова агенція», 1998. 80 с. 9. Сова В. В. Стан та тенденції розвитку інформаційного суспільства в Україні // Формування ринкових відносин в Україні. Київ, 2011. № 5 (120). С. 36–45. 		
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Лекційні заняття (20 год.), семінарські заняття (20 год.), самостійна робота (80 год.); заочна форма: лекції (8 год.), практичні (8 год.), самостійна робота (104 год.).		
Система оцінювання результатів навчання	<p>Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання на семінарському занятті, модульна контрольна, самостійна робота (аналітичне завдання). Підсумковою оцінкою є залік.</p> <p style="text-align: center;">Розподіл балів, які отримують студенти</p> <table border="1" style="width: 100%; margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="width: 80%;"></td> <td style="width: 20%; text-align: center;">Сума балів</td> </tr> </table>		Сума балів
	Сума балів		

	Аудиторна робота	Самостійна робота	МКР	
	40	20	40	100
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	<p>Увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів. В поточне оцінювання включається: семінарські заняття – 40 балів, модульна контрольна робота – 40 балів, самостійна робота – 10 балів, індивідуально-дослідні завдання – 10 балів. На екзамені максимальна оцінка – 40 балів.</p> <p>Поточний контроль (40 балів)</p> <p>Максимальна кількість балів, яку можна отримати на практичному занятті – 12 балів за одну тему (за умови виконання всіх різновидів роботи, передбачених планами семінарських занять) відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка».</p> <p>URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view</p> <p>Контроль за самостійною роботою (10 балів)</p> <p>Контроль за самостійною роботою відбуватиметься за допомогою бесіди (опитування), письмових відповідей та перевірки конспекту.</p> <p>Модульна контрольна робота (40 балів)</p> <p>Максимально можлива оцінка за модульну контрольну роботу – 40 балів. Такого рівня робота має бути виконана грамотно і акуратно. Відповіді на питання контрольної роботи повинні бути повними, вичерпними, містити власні роздуми і приклади.</p> <p>Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни) – 100 балів.</p> <p>Підсумковий рейтинг з кредитного модуля – це сума балів за поточний та модульний контроль, які студент отримує за час вивчення всієї дисципліни.</p>			
Поточний контроль	Усне опитування, письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота			
Підсумковий контроль	Залік			
Локація	U			